

Warszawa, dnia 26 maja 2017 r.

Poz. 1026

**ROZPORZĄDZENIE  
MINISTRA ZDROWIA<sup>1)</sup>**

z dnia 16 maja 2017 r.

**w sprawie szkolenia pielęgniarek i położnych dokonujących przetaczania krwi i jej składników**

Na podstawie art. 21 ust. 7 ustawy z dnia 22 sierpnia 1997 r. o publicznej służbie krwi (Dz. U. z 2014 r. poz. 332 oraz z 2016 r. poz. 823) zarządza się, co następuje:

**§ 1.** Rozporządzenie określa:

- 1) sposób szkolenia pielęgniarek i położnych dokonujących przetaczania krwi i jej składników;
- 2) wykaz umiejętności związanych z przetaczaniem krwi i jej składników, będących przedmiotem szkolenia;
- 3) tryb wydawania zaświadczenia o odbytym szkoleniu przez podmioty, o których mowa w art. 21 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 22 sierpnia 1997 r. o publicznej służbie krwi, zwanej dalej „ustawą”;
- 4) wzór zaświadczenia o odbytym szkoleniu.

**§ 2.** 1. Szkolenie pielęgniarek i położnych dokonujących przetaczania krwi i jej składników, zwane dalej „szkoleniem”, jest przeprowadzane w formie szkolenia podstawowego oraz szkolenia uzupełniającego.

2. Szkolenie podstawowe ma na celu zdobycie wiedzy i umiejętności niezbędnych do przetaczania krwi i jej składników dla pielęgniarek i położnych dotychczas niedokonujących przetoczeń krwi i jej składników.

3. Szkolenie uzupełniające ma na celu aktualizację, ugruntowanie wiedzy i weryfikację umiejętności niezbędnych do przetaczania krwi i jej składników. Szkolenie to powinno być przeprowadzane nie rzadziej niż raz na 4 lata.

4. Jednostka organizacyjna publicznej służby krwi, o której mowa w art. 4 ust. 3 pkt 2–4 ustawy, zwana dalej „jednostką”, przeprowadza szkolenie w terminie 6 miesięcy od dnia przekazania przez wnioskujący podmiot leczniczy zgłoszenia wraz z listą osób przewidzianych do udziału w szkoleniu.

**§ 3.** 1. Szkolenie obejmuje część teoretyczną i część praktyczną.

2. Szkolenia prowadzi się zgodnie z ramowymi programami szkolenia pielęgniarek i położnych dokonujących przetaczania krwi i jej składników określonymi w załączniku nr 1 do rozporządzenia.

3. Część praktyczna szkolenia zapewnia uczestnikom nabycie następujących umiejętności związanych z przetaczaniem krwi i jej składników:

- 1) kwalifikowanie dawców krwi;
- 2) pobieranie krwi i jej składników oraz ich preparatyka przy wykorzystaniu metod konwencjonalnych i automatycznych;
- 3) przechowywanie krwi i jej składników;

---

<sup>1)</sup> Minister Zdrowia kieruje działem administracji rządowej – zdrowie, na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 17 listopada 2015 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Zdrowia (Dz. U. poz. 1908).

- 4) wykonywanie badań immunohematologicznych przed zabiegiem przetoczenia krwi i jej składników, w tym oznaczanie grup krwi, wykonywanie próby zgodności i dokumentowanie tych procesów;
- 5) pobieranie krwi i jej składników z banku krwi;
- 6) kontrola krwi i jej składników przeznaczonych do zabiegu przetoczenia;
- 7) postępowanie z pojemnikami zawierającymi krew i jej składniki;
- 8) identyfikacja biorcy krwi i kontrola dokumentacji;
- 9) dokonywanie i dokumentowanie zabiegu przetoczenia;
- 10) obserwacja biorcy krwi w trakcie i po zabiegu przetoczenia krwi i jej składników;
- 11) postępowanie w przypadku wystąpienia niepożądanych zdarzeń lub niepożądanych reakcji związanych z zabiegiem przetoczenia krwi i jej składników, w tym pobieranie próbek do badań w przypadku ich wystąpienia;
- 12) postępowanie z resztkami poprzetoczeniowymi.

§ 4. Jeżeli jednostka nie ma możliwości przeprowadzenia szkolenia praktycznego w pełnym zakresie, przeprowadza to szkolenie w innym podmiocie leczniczym na podstawie porozumienia zawartego z tym podmiotem.

§ 5. Prowadzący szkolenie prowadzi dokumentację szkolenia zawierającą:

- 1) program szkolenia, zatwierdzony przez dyrektora jednostki przeprowadzającej szkolenie, zawierający informacje dotyczące:
  - a) rodzaju szkolenia,
  - b) czasu trwania szkolenia,
  - c) sposobu egzaminowania (egzamin teoretyczny);
- 2) sporządzoną przed rozpoczęciem szkolenia listę uczestników, zawierającą imię i nazwisko każdego z uczestników oraz numer prawa wykonywania zawodu;
- 3) listę obecności osób uczestniczących w szkoleniu;
- 4) plan szkolenia z imionami i nazwiskami oraz podpisami osób przeprowadzających szkolenie, tematami wykładów, liczbą godzin i datą ich przeprowadzenia;
- 5) protokół podsumowujący szkolenie, zawierający co najmniej informacje dotyczące:
  - a) miejsca przeprowadzania szkolenia,
  - b) czasu trwania szkolenia,
  - c) liczby osób uczestniczących w szkoleniu,
  - d) podsumowania wyników szkolenia.

§ 6. 1. Zaświadczenie o odbyciu szkolenia i uzyskaniu uprawnień do przetaczania krwi i jej składników wydaje jednostka w terminie 14 dni od dnia zakończenia szkolenia.

2. Wzór zaświadczenia, o którym mowa w ust. 1, określa załącznik nr 2 do rozporządzenia.

§ 7. Do przeprowadzania szkoleń pielęgniarek i położnych dokonujących przetaczania krwi i jej składników rozpoczętych i niezakończonych w dniu wejścia w życie rozporządzenia stosuje się przepisy dotychczasowe.

§ 8. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 1 miesiąca od dnia ogłoszenia.<sup>2)</sup>

Minister Zdrowia: *K. Radziwiłł*

<sup>2)</sup> Niniejsze rozporządzenie było poprzedzone rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 23 lutego 2005 r. w sprawie szkolenia pielęgniarek i położnych dokonujących przetaczania krwi i jej składników (Dz. U. poz. 363 i 2007), które traci moc z dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia zgodnie z art. 15 ust. 1 ustawy z dnia 20 maja 2016 r. o zmianie ustawy o publicznej służbie krwi oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 823).

Załączniki do rozporządzenia Ministra Zdrowia  
z dnia 16 maja 2017 r. (poz. 1026)

**Załącznik nr 1**

**RAMOWE PROGRAMY SZKOLENIA PIELEŃNIAREK I POŁOŻNYCH DOKONUJĄCYCH PRZETACZANIA KRWI  
I JEJ SKŁADNIKÓW**

**I. Ramowy program szkolenia podstawowego**

Szkolenie teoretyczne			
Lp.	Zagadnienia	Temat	Liczba godzin szkoleniowych (1 godzina szkoleniowa = 45 minut)
1	Organizacja służby krwi w Rzeczypospolitej Polskiej	<ul style="list-style-type: none"> <li>– struktura organizacyjna publicznej służby krwi w Rzeczypospolitej Polskiej,</li> <li>– podstawy prawne działania jednostek organizacyjnych publicznej służby krwi, banków krwi oraz pracowni immunologii transfuzjologicznej w podmiotach leczniczych,</li> <li>– organizacja krwiolecznictwa w podmiotach leczniczych</li> </ul>	1
2	Organizacja leczenia krwią i jej składnikami w podmiotach leczniczych	<ul style="list-style-type: none"> <li>– zasady działania banku krwi w podmiocie leczniczym,</li> <li>– zadania lekarza odpowiedzialnego za gospodarkę krwią,</li> <li>– zadania komitetu transfuzjologicznego,</li> <li>– zadania personelu bezpośrednio uczestniczącego w zabiegu przetoczenia</li> </ul>	1
3	Krew i jej składniki – zasady otrzymywania i preparatyki	<ul style="list-style-type: none"> <li>– omówienie poszczególnych składników krwi,</li> <li>– metody otrzymywania i preparatyki krwi i jej składników,</li> <li>– warunki i sposób przechowywania oraz transportu krwi i jej składników</li> </ul>	1
4	Wskazania do zabiegu przetoczenia krwi i jej składników oraz produktów krwiopochodnych	<ul style="list-style-type: none"> <li>– wskazania do stosowania krwi i jej składników,</li> <li>– wskazania do stosowania produktów krwiopochodnych: albuminy, immunoglobuliny oraz koncentratów czynników krzepnięcia</li> </ul>	1

5	Bezpieczeństwo przetaczania krwi i jej składników	<p>Zasady bezpiecznego stosowania krwi i jej składników, w szczególności:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- postępowanie przed, w trakcie i po zabiegu przetoczenia krwi i jej składników,</li> <li>- sposób pobierania próbek do badań,</li> <li>- sposób kontroli krwi i jej składników przeznaczonych do przetaczania,</li> <li>- identyfikacja biorcy krwi,</li> <li>- dokonywanie zabiegu przetoczenia,</li> <li>- obserwacja biorcy krwi w trakcie i po zabiegu przetoczenia,</li> <li>- sposób prowadzenia dokumentacji związanej z zabiegiem przetoczenia</li> </ul>	1
6	Niepożądane zdarzenia i niepożądane reakcje związane z zabiegiem przetoczenia u biorców krwi	<ul style="list-style-type: none"> <li>- rodzaje niepożądanych reakcji i sposób postępowania w przypadku ich wystąpienia,</li> <li>- rozpoznawanie i sposób postępowania w przypadku niepożądanych zdarzeń związanych z zabiegiem przetoczenia,</li> <li>- sposób pobierania próbek do badań w przypadku wystąpienia niepożądanej reakcji związanej z zabiegiem przetoczenia</li> </ul>	2
7	Immunologia transfuzjologiczna	<ul style="list-style-type: none"> <li>- układy grupowe,</li> <li>- przeciwciała odpornościowe,</li> <li>- próba zgodności,</li> <li>- dokumentowanie badań immunohematologicznych</li> </ul>	1
8	Czynniki chorobotwórcze przenoszone drogą krwi	<ul style="list-style-type: none"> <li>- wirusy przenoszone drogą krwi – zakres obowiązujących badań oraz metody ich wykrywania,</li> <li>- inne czynniki zakaźne przenoszone drogą krwi</li> </ul>	1
9	System zapewnienia jakości w krwiodawstwie i krwiolecznictwie	<ul style="list-style-type: none"> <li>- prowadzenie dokumentacji,</li> <li>- kwalifikacja aparatury i sprzętu,</li> <li>- kontrole jakości,</li> <li>- szkolenia w ramach systemu zapewnienia jakości</li> </ul>	1

Szkozenie praktyczne			
Lp.	Zagadnienia	Temat	Liczba godzin szkoleniowych (1 godzina szkoleniowa = 45 minut)
1	Pobieranie i preparatyka krwi i jej składników – podstawowe zasady	<ul style="list-style-type: none"> <li>– kwalifikowanie dawców krwi,</li> <li>– pobieranie krwi i jej składników oraz ich preparatyka przy wykorzystaniu metod konwencjonalnych i automatycznych,</li> <li>– przechowywanie krwi i jej składników</li> </ul>	1
2	Podstawowe badania immunohematologiczne wykonywane przed zabiegiem przetoczenia krwi i jej składników	<ul style="list-style-type: none"> <li>– oznaczanie grup krwi,</li> <li>– wykonywanie próby zgodności,</li> <li>– dokumentowanie badań</li> </ul>	1
3	Postępowanie w związku z zabiegiem przetoczenia krwi i jej składników	<ul style="list-style-type: none"> <li>– pobieranie krwi i jej składników z banku krwi,</li> <li>– pobieranie próbek do badań,</li> <li>– kontrola krwi i jej składników przeznaczonych do zabiegu przetoczenia,</li> <li>– postępowanie z pojemnikami zawierającymi krew i jej składniki,</li> <li>– identyfikacja biorcy krwi i kontrola dokumentacji,</li> <li>– dokonywanie i dokumentowanie zabiegu przetoczenia,</li> <li>– obserwacja biorcy krwi w trakcie i po zabiegu przetoczenia,</li> <li>– postępowanie w przypadku wystąpienia niepożądanych zdarzeń lub niepożądanych reakcji związanych z zabiegiem przetoczenia,</li> <li>– pobieranie próbek do badań w przypadku wystąpienia niepożądanej reakcji związanej z zabiegiem przetoczenia,</li> <li>– postępowanie z resztkami poprzetoczeniowymi</li> </ul>	2
Razem:			14

## II. Ramowy program szkolenia uzupełniającego

Szkolenie teoretyczne			
Lp.	Zagadnienia	Temat	Liczba godzin szkoleniowych (1 godzina szkoleniowa = 45 minut)
1	Organizacja służby krwi w Rzeczypospolitej Polskiej i organizacja leczenia krwią i jej składnikami w podmiotach leczniczych	<ul style="list-style-type: none"> <li>– struktura organizacyjna publicznej służby krwi w Rzeczypospolitej Polskiej,</li> <li>– podstawy prawne działania jednostek organizacyjnych publicznej służby krwi, banków krwi oraz pracowni immunologii transfuzjologicznej w podmiotach leczniczych,</li> <li>– organizacja krwiolecznictwa w podmiotach leczniczych</li> </ul>	1
2	Krew i jej składniki – zasady otrzymywania i preparatyki	<ul style="list-style-type: none"> <li>– metody otrzymywania i preparatyki krwi i jej składników,</li> <li>– warunki i sposób przechowywania oraz transportu krwi i jej składników</li> </ul>	1
3	Wskazania do zabiegu przetoczenia krwi i jej składników oraz produktów krwiopochodnych	<ul style="list-style-type: none"> <li>– wskazania do stosowania krwi i jej składników,</li> <li>– wskazania do stosowania produktów krwiopochodnych: albuminy, immunoglobuliny oraz koncentratów czynników krzepnięcia</li> </ul>	1
4	Bezpieczeństwo przetaczania krwi i jej składników	<p>Zasady bezpiecznego stosowania krwi i jej składników, w szczególności:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– postępowanie przed, w trakcie i po zabiegu przetoczenia krwi i jej składników,</li> <li>– sposób prowadzenia dokumentacji związanej z zabiegiem przetoczenia</li> </ul>	1
5	Niepożądane zdarzenia i niepożądane reakcje związane z zabiegiem przetoczenia u biorców krwi	<ul style="list-style-type: none"> <li>– rodzaje niepożądanych reakcji i sposób postępowania w przypadku ich wystąpienia,</li> <li>– czynniki chorobotwórcze przenoszone drogą krwi,</li> <li>– rozpoznawanie i sposób zgłaszania niepożądanych zdarzeń związanych z zabiegiem przetoczenia</li> </ul>	1
6	Immunologia transfuzjologiczna	<ul style="list-style-type: none"> <li>– układy grupowe,</li> <li>– przeciwciała odpornościowe,</li> <li>– próba zgodności,</li> <li>– dokumentowanie badań immunoematologicznych</li> </ul>	1

Szkozenie praktyczne			
Lp.	Zagadnienia	Temat	Liczba godzin szkoleniowych (1 godzina szkoleniowa = 45 minut)
1	Pobieranie i preparatyka krwi i jej składników	<ul style="list-style-type: none"> <li>- kwalifikowanie dawców krwi,</li> <li>- pobieranie krwi i jej składników oraz ich preparatyka przy wykorzystaniu metod konwencjonalnych i automatycznych</li> </ul>	1
2	Podstawowe badania immunohematologiczne wykonywane przed zabiegiem przetoczenia krwi i jej składników	<ul style="list-style-type: none"> <li>- oznaczanie grup krwi,</li> <li>- wykonywanie próby zgodności,</li> <li>- dokumentowanie badań</li> </ul>	1
3	Postępowanie w związku z zabiegiem przetaczania krwi i jej składników	<ul style="list-style-type: none"> <li>- pobieranie składników krwi z banku krwi,</li> <li>- pobieranie próbek do badań,</li> <li>- kontrola krwi i jej składników przeznaczonych do zabiegu przetoczenia,</li> <li>- postępowanie z pojemnikami zawierającymi krew i jej składniki,</li> <li>- identyfikacja biorcy krwi i kontrola dokumentacji,</li> <li>- dokonywanie i dokumentowanie zabiegu przetoczenia,</li> <li>- obserwacja biorcy krwi w trakcie i po zabiegu przetoczenia,</li> <li>- postępowanie w przypadku wystąpienia niepożądanych zdarzeń lub niepożądanych reakcji związanych z zabiegiem przetoczenia,</li> <li>- pobieranie próbek do badań w przypadku wystąpienia niepożądanej reakcji związanej z zabiegiem przetoczenia,</li> <li>- postępowanie z resztkami poprzetoczeniowymi</li> </ul>	1
Razem:			9

WZÓR

**ZAŚWIADCZENIE O ODBYCIU SZKOLENIA I UZYSKANIU UPRAWNIENÍ  
DO PRZETACZANIA KRWI I JEJ SKŁADNIKÓW**.....  
(nazwa i adres jednostki przeprowadzającej szkolenie)**ZAŚWIADCZENIE NR ...../..... O ODBYCIU SZKOLENIA  
I UZYSKANIU UPRAWNIENÍ DO PRZETACZANIA KRWI I JEJ SKŁADNIKÓW  
DLA PIELEŃNIAREK I POŁOŻNYCH****SKOLENIE PODSTAWOWE/UZUPEŁNIAJĄCE<sup>1)</sup>**

Termin przeprowadzenia szkolenia .....

1. Imię (imiona) i nazwisko

.....

2. Numer prawa wykonywania zawodu .....

.....  
(podpis i pieczęć kierownika jednostki przeprowadzającej szkolenie)

data.....

.....  
(podpis i pieczęć kierownika szkolenia)

data .....

<sup>1)</sup> Niepotrzebne skreślić.